ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS

1. Identificación da programación

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15027691	de Porto do Son	Porto do Son	2023/2024

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
AFD	Actividades físicas e deportivas	CMAFD02	Guía no medio natural e de tempo libre	Ciclos formativos de grao medio	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP1333	Guía de baixa e media montaña	2023/2024	11	191	229

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	EVA LÓPEZ RÍOS
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión inspector

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

A competencia xeral deste módulo consiste en organizar, planificar e guiar grupos por entornos naturais de baixa e media montaña, con ou sen terreo nevado e en condicións cambiantes en función da época do ano e facelo con seguridade, progresando fundamentalmente a pe, pero con técnicas diferentes en función do terreo, como o uso de bastóns, crampons, raquetas.....adaptandose ó tipo de participantes, respetando a contorna e o medio ambiente e garantizando a calidade e a seguridade da actividade.

Polo tanto os obxectivos fundamentais do módulo serán:

1. Recoñecer e preparar os equipos, materiais e recursos para rutas de baixa e media montaña e terreo nevado, indicando os procedementos para corroborar o bo estado e a funcionalidade dos mesmos.
2. Dirixir e progresar adecuadamente e con seguridade a grupos por itinerarios de baixa e media montaña, adaptando as técnicas ás características do terreo e dos participantes.
3. Oriéntase correctamente no medio natural, identificando puntos de referencia con instrumentos (apps, gps...), mapas e indicios naturais.
4. Organizar a pernocta no medio natural, usando técnicas de acampada, vivac ou construíndo refuxos de fortuna.
5. Recoñecer os signos metereolóxicos, aplicando técnicas de interpretación de mapas metereolóxicos e a detección de signos no medio natural.
6. Dirixir e xestionar o grupo en situacións de emerxencia, coodinando os recursos as medidas de seguridade, e aplicando técnicas de rescate e evacuación en rutas de baixa e media montaña e en condicións de neve.
7. Avalía as rutas por terreos de baixa e media montaña e terreos nevados, analizando os datos dos que se dispón.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	XENERALIDADES E PUNTO DE PARTIDA.	Actividades do medio natural, características do montañismo, tipo de actividades, historia do montañismo, federación, impactos sobre o medio e como minoralos....	12	8
2	OS SENDEIROS	Tipos de sendeiros, quen os xestiona, marcas, características dos sendeiros de montaña, como se balizan e clasifican, normas MIDE..	12	8
3	LEXISLACIÓN	Básica: de sendeiros, actividades de tempo libre, empresas de tempo libre, acampada,.	12	8

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
4	EQUIPAMENTO	Vestimenta e material necesario, características, revisión, reparación e mantenemento e almacenaxe de material	15	8
5	ALIMENTACIÓN E NUTRICIÓN	Diferencia dos conceptos de alimentación e nutrición, dieta básica e saudable, vías metabólicas, necesidade de inxesta na montaña, hidratación e necesidades de hidratación en montaña.	25	10
6	PREPARACIÓN FÍSICA	Importancia da CF na montaña, tipos de entrenamento en montaña características básicas e planificación do entrenamento en montaña.	35	10
7	PROGRESIÓN E PERIGOS EN MONTAÑA	Técnicas de progresión no medio natural, en terreos inestables, en entornos nevados, en grupo, perigos no medio natural e xestións dos mesmos.	35	10
8	ORIENTACIÓN EN MONTAÑA E DEPORTE DE ORIENTACIÓN	Orientación básica en montaña, orientación en condicións adversas e deporte de orientación FEDO.	20	10
9	APPS E GPS	Elementos de orientación, planificación, comunicación na montaña e novas tecnoloxías.	12	8
10	ORGANIZACIÓN E PLANIFICACIÓN DE RUTAS	Organización e xestión, pernocta, diferentes grupos de idade, montaña e diversidade.	27	10
11	METEREOLOXÍA E CLIMATOLOXÍA	Lectura de mapas climatolóxicos, interpretación dos elementos atmosféricos, instrumentos de metereoloxía.	12	5
12	SEGURIDADE, RESCATE E SUPERVIVENCIA	Solucións de situacións adversas, medios de rescate, superviviencia en montaña.	12	5

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	XENERALIDADES E PUNTO DE PARTIDA.	12

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Dirixe a progresión de grupos por itinerarios de baixa e media montaña, e adapta as técnicas ás características do terreo e das persoas participantes	NO
RA4 - Organiza a pasada da noite no medio natural, utilizando técnicas de acampada e bivaque, e constrúe refuxios de fortuna	NO

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.2 Proporcionouse información sobre as características e os puntos de interese do itinerario, o uso do material, e as normas de actuación relacionadas coa seguridade e co respecto polo medio natural
CA4.1 Aplicouse a normativa sobre acampada

4.1.e) Contidos

Contidos
Métodos de obtención de información: observación directa na actividade; probas técnicas básicas. Normas básicas de coidado e comportamento no medio natural.

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	OS SENDEIROS	12

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Prepara os equipamentos e os recursos para rutas de baixa e media montaña, e para terreo nevado, seguindo os procedementos para comprobar o bo estado e a funcionalidade destes	NO
RA2 - Dirixe a progresión de grupos por itinerarios de baixa e media montaña, e adapta as técnicas ás características do terreo e das persoas participantes	NO
RA4 - Organiza a pasada da noite no medio natural, utilizando técnicas de acampada e bivaque, e constrúe refuxios de fortuna	NO

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.7 Sinalizáronse en lugares visibles as zonas conflitivas e as zonas de perigo para garantir a orientación e a seguridade do percorrido en terreo variado de baixa e media montaña, e en terreo nevado

Criterios de avaliación
CA2.1 Aplicáronse técnicas de obtención de información para valorar o perfil, o nivel técnico e a experiencia das persoas participantes
CA4.1 Aplicouse a normativa sobre acampada

4.2.e) Contidos

Contidos
Normativa relacionada coas actividades de guía por baixa e media montaña e terreo nevado. Normas sobre homologación e caducidade do material. Normas relacionadas con procedementos e permisos para a realización de rutas. Normas relacionadas co tipo de persoas usuarias. Tipos de tendas. Usos e coidados. Estrutura e organización dun campamento. Orientación das tendas segundo os ventos dominantes e outros axentes atmosféricos. Montaxe de tendas.

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	LEXISLACIÓN	12

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Prepara os equipamentos e os recursos para rutas de baixa e media montaña, e para terreo nevado, seguindo os procedementos para comprobar o bo estado e a funcionalidade destes	NO
RA4 - Organiza a pasada da noite no medio natural, utilizando técnicas de acampada e bivaque, e constrúe refuxios de fortuna	NO

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Seguiuse o protocolo de verificación da documentación, dos permisos e dos recursos para a realización de rutas por baixa e media montaña, e por terreo nevado

Criterios de avaliación
CA4.1 Aplicouse a normativa sobre acampada

4.3.e) Contidos

Contidos
Normativa relacionada coas actividades de guía por baixa e media montaña e terreo nevado. Normas sobre homologación e caducidade do material. Normas relacionadas con procedementos e permisos para a realización de rutas. Normas relacionadas co tipo de persoas usuarias. Lexislación sobre acampada: requisitos, permisos e procedemento. A acampada: tipos. Bivaque: elementos para a súa realización. Cordame e nós. Criterios de selección e adaptación do lugar do bivaque. Tipos de bivaque. Elementos de fortuna para realizar un bivaque de urxencia.

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	EQUIPAMENTO	15

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Prepara os equipamentos e os recursos para rutas de baixa e media montaña, e para terreo nevado, seguindo os procedementos para comprobar o bo estado e a funcionalidade destes	NO

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Seguiuse o protocolo de verificación da documentación, dos permisos e dos recursos para a realización de rutas por baixa e media montaña, e por terreo nevado
CA1.2 Revisáronse o avituallamento e os materiais deportivos, tanto individuais como colectivos, para as rutas de baixa e media montaña, e para terreo nevado

Criterios de avaliación
CA1.4 Realizouse o mantemento operativo do material e do equipamento deportivo, así como dos aparellos de comunicación e de orientación de rutas de baixa e media montaña, e de terreo nevado
CA1.6 Seleccionáronse o transporte idóneo e o modo de almacenamento dos equipamentos e dos materiais, para asegurar a súa durabilidade e segundo a normativa

4.4.e) Contidos

Contidos
Equipamento e material para rutas de baixa e media montaña. Indumentaria para as rutas. Tipo de prendas e calzado. Mochilas e bastóns. Material en terreo nevado (raquetas de neve, etc.): características e criterios de utilización. Equipamento e material para actividades de un día ou máis. Material individual e colectivo. Técnicas básicas de manexo do material deportivo. Transporte do material. Técnicas de reparación, control, mantemento e almacenaxe do material.

4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	ALIMENTACIÓN E NUTRICIÓN	25

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Dirixe a progresión de grupos por itinerarios de baixa e media montaña, e adapta as técnicas ás características do terreo e das persoas participantes	NO

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.9 Tívose en conta o descanso, o avituallamento e a hidratación durante a actividade

4.5.e) Contidos

Contidos
Avituallamento para rutas de baixa e media montaña e terreo nevado.
O ritmo de marcha. Ritmo cardíaco adecuado á actividade e ao grupo. Control do ritmo en grupo. Control dos síntomas de fatiga. Descanso, avituallamento e hidratación durante a actividade. Consignas cara ás persoas participantes.

4.6.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
6	PREPARACIÓN FÍSICA	35

4.6.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Dirixe a progresión de grupos por itinerarios de baixa e media montaña, e adapta as técnicas ás características do terreo e das persoas participantes	NO

4.6.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.4 Demostráronse as técnicas de progresión que se deben realizar en pendentes, pedreiras, leitos, vexetación espesa e en caos de bloques, utilizando ou non bastóns
CA2.6 Demostráronse as técnicas de progresión que se deben realizar en terreo nevado
CA2.7 Adecuouse a técnica de progresión ás características persoais, do terreo e da actividade
CA2.8 Estableceuse o ritmo de marcha acaído para a actividade e o grupo
CA2.9 Tívose en conta o descanso, o avituallamento e a hidratación durante a actividade

4.6.e) Contidos

Contidos
O ritmo de marcha. Ritmo cardíaco adecuado á actividade e ao grupo. Control do ritmo en grupo. Control dos síntomas de fatiga. Descanso, avituallamento e hidratación durante a actividade. Consignas cara ás persoas participantes. Adaptacións ás características individuais.

4.7.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
7	PROGRESIÓN E PERIGOS EN MONTAÑA	35

4.7.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Prepara os equipamentos e os recursos para rutas de baixa e media montaña, e para terreo nevado, seguindo os procedementos para comprobar o bo estado e a funcionalidade destes	NO
RA2 - Dirixe a progresión de grupos por itinerarios de baixa e media montaña, e adapta as técnicas ás características do terreo e das persoas participantes	NO

4.7.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.3 Comprobouse o estado dos elementos específicos de seguridade e prevención de riscos
CA1.7 Sinalizáronse en lugares visibles as zonas conflitivas e as zonas de perigo para garantir a orientación e a seguridade do percorrido en terreo variado de baixa e media montaña, e en terreo nevado
CA2.2 Proporcionouse información sobre as características e os puntos de interese do itinerario, o uso do material, e as normas de actuación relacionadas coa seguridade e co respecto polo medio natural
CA2.3 Explicáronse as técnicas de progresión que se deben realizar en pendentes, pedreiras e leitos utilizando ou non bastóns
CA2.4 Demostráronse as técnicas de progresión que se deben realizar en pendentes, pedreiras, leitos, vexetación espesa e en caos de bloques, utilizando ou non bastóns
CA2.5 Explicáronse as técnicas de progresión que se deben realizar en terreo nevado

Criterios de avaliación
CA2.6 Demostráronse as técnicas de progresión que se deben realizar en terreo nevado
CA2.7 Adecuouse a técnica de progresión ás características persoais, do terreo e da actividade
CA2.8 Estableceuse o ritmo de marcha acaído para a actividade e o grupo
CA2.10 Exemplificáronse as axudas ás persoas participantes que presenten algunha dificultade técnica ou de diversidade funcional na progresión pola ruta

4.7.e) Contidos

Contidos
Equipamento e material para actividades de un día ou máis. Material individual e colectivo. Técnicas básicas de manexo do material deportivo.
Métodos de obtención de información: observación directa na actividade; probas técnicas básicas.
Técnicas de progresión en montaña: en pendente de herba, pedreiras e ríos. Visualización e elección do itinerario. Establecemento de rutas ou itinerarios alternativos. Protocolos de seguridade durante a progresión: puntos clave.
Técnicas de progresión en terreo nevado. Visualización e elección do itinerario. Técnica de ascenso e descenso con bastóns e raquetas de neve. Utilización de crampóns e piolets. Técnica de autodetención. Adaptacións ás características individuais. Puntos clave relacionados coa seguridade. Establecemento de rutas alternativas. Protocolos de seguridade durante a progresión.
O ritmo de marcha. Ritmo cardíaco adecuado á actividade e ao grupo. Control do ritmo en grupo. Control dos síntomas de fatiga. Descanso, avituallamento e hidratación durante a actividade. Consignas cara ás persoas participantes.
Orientación en situacións de baixa visibilidade.
Perigos na montaña.
Medidas preventivas ante situacións de emerxencia.

4.8.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
8	ORIENTACIÓN EN MONTAÑA E DEPORTE DE ORIENTACIÓN	20

4.8.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Prepara os equipamentos e os recursos para rutas de baixa e media montaña, e para terreo nevado, seguindo os procedementos para comprobar o bo estado e a funcionalidade destes	NO

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Oriéntase no medio natural e identifica os puntos de referencia por medio de instrumentos, mapas e indicios naturais	NO

4.8.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.4 Realizouse o mantemento operativo do material e do equipamento deportivo, así como dos aparellos de comunicación e de orientación de rutas de baixa e media montaña, e de terreo nevado
CA3.1 Detalláronse as técnicas de orientación por medios naturais
CA3.2 Identificáronse no terreo os elementos significativos representados no mapa
CA3.3 Comprobáronse no percorrido os valores de rumbo marcado no itinerario
CA3.4 Realizouse un circuíto de orientación con balizas, con compás e mapa nun máximo de tempo establecido
CA3.5 Utilizáronse durante o percorrido os instrumentos de orientación

4.8.e) Contidos

Contidos
Orientación por medios naturais. Orientación diúrna e nocturna. Orientación en situacións de baixa visibilidade. Compás: tipos, partes, manexo, usos e coidados. Norte xeográfico. Norte magnético. Declinación magnética. Cálculo de rumbos e acimuts: trazar rumbos e acimuts a puntos determinados. Cálculo da dirección de marcha entre dous puntos. Triangulación. Orientación con mapa. Escala. Curvas de nivel. Equidistancia. Simboloxía. Orientación do mapa coa compás.

Contidos
Cálculo de distancias no mapa e no terreo. Cálculo do número de pasos.
Orientación deportiva. Modalidades. Material. Regulamento. Orientación-precisión.

4.9.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
9	APPS E GPS	12

4.9.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Prepara os equipamentos e os recursos para rutas de baixa e media montaña, e para terreo nevado, seguindo os procedementos para comprobar o bo estado e a funcionalidade destes	NO
RA3 - Oriéntase no medio natural e identifica os puntos de referencia por medio de instrumentos, mapas e indicios naturais	NO

4.9.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.4 Realizouse o mantemento operativo do material e do equipamento deportivo, así como dos aparellos de comunicación e de orientación de rutas de baixa e media montaña, e de terreo nevado
CA1.5 Comprobáronse as zonas de cobertura e as bandas de emisión para os aparellos de comunicación
CA3.5 Utilizáronse durante o percorrido os instrumentos de orientación
CA3.6 Describiuse a toma de coordenadas no GPS
CA3.7 Marcouse e localizouse un waypoint
CA3.8 Seguiuse un track
CA3.9 Gravouse un track

Criterios de avaliación
CA3.10 Realizouse un camiño de retorno desde o GPS

4.9.e) Contidos

Contidos
Equipamentos de comunicación: radiotransmisores e telefonía móbil. Uso e funcionamento básico dos radiotransmisores.
Linguaxe radiofónica.
0Manexo e uso de programas e aplicacións para móbiles e GPS. Configuración do GPS. O dátum.
Funcións do GPS. Waypoint, track log, track, trackback, goto e ruta.
Cartografía para GPS.
Comunicación PC-GPS e viceversa, para o traslado de datos.
Utilización e manexo de receptores de GPS.

4.10.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
10	ORGANIZACIÓN E PLANIFICACIÓN DE RUTAS	27

4.10.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Prepara os equipamentos e os recursos para rutas de baixa e media montaña, e para terreo nevado, seguindo os procedementos para comprobar o bo estado e a funcionalidade destes	NO
RA2 - Dirixe a progresión de grupos por itinerarios de baixa e media montaña, e adapta as técnicas ás características do terreo e das persoas participantes	NO
RA4 - Organiza a pasada da noite no medio natural, utilizando técnicas de acampada e bivaque, e constrúe refuxios de fortuna	NO
RA7 - Avalía as rutas por terreos de baixa e media montaña e por terreos nevados, analizando os datos dispoñibles	SI

4.10.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Seguiuse o protocolo de verificación da documentación, dos permisos e dos recursos para a realización de rutas por baixa e media montaña, e por terreo nevado
CA1.2 Revisáronse o avituallamento e os materiais deportivos, tanto individuais como colectivos, para as rutas de baixa e media montaña, e para terreo nevado
CA1.3 Comprobouse o estado dos elementos específicos de seguridade e prevención de riscos
CA1.6 Seleccionáronse o transporte idóneo e o modo de almacenamento dos equipamentos e dos materiais, para asegurar a súa durabilidade e segundo a normativa
CA1.7 Sinalizáronse en lugares visibles as zonas conflitivas e as zonas de perigo para garantir a orientación e a seguridade do percorrido en terreo variado de baixa e media montaña, e en terreo nevado
CA2.1 Aplicáronse técnicas de obtención de información para valorar o perfil, o nivel técnico e a experiencia das persoas participantes
CA2.2 Proporcionouse información sobre as características e os puntos de interese do itinerario, o uso do material, e as normas de actuación relacionadas coa seguridade e co respecto polo medio natural
CA2.3 Explicáronse as técnicas de progresión que se deben realizar en pendentes, pedreiras e leitos utilizando ou non bastóns
CA2.7 Adecuouse a técnica de progresión ás características persoais, do terreo e da actividade
CA2.8 Estableceuse o ritmo de marcha acaído para a actividade e o grupo
CA2.9 Tívose en conta o descanso, o avituallamento e a hidratación durante a actividade
CA2.10 Exemplificáronse as axudas ás persoas participantes que presenten algunha dificultade técnica ou de diversidade funcional na progresión pola ruta
CA4.2 Argumentáronse os criterios de selección dos lugares para pasar a noite
CA4.3 Acondicionáronse as zonas de acampada
CA4.4 Identificáronse os lugares de perigo
CA4.5 Realizáronse e explicáronse os pasos da montaxe dunha tenda de campaña
CA4.6 Estableceuse un protocolo de comportamento do grupo nas acampadas no medio natural

Criterios de avaliación
CA7.1 Elaboráronse fichas de avaliación da actividade
CA7.2 Recolléronse datos sobre a actuación do/da guía e as reaccións do grupo na actividade
CA7.3 Rexistráronse as incidencias relativas á actividade, á seguridade e aos tempos previstos
CA7.4 Detalláronse as pautas que cómpre seguir ante posibles condutas temerarias durante a actividade
CA7.5 Xustificouse a adecuación dos equipamentos e dos materiais utilizados nas rutas
CA7.6 Cubriuse a ficha de valoración da actividade segundo o programa desta
CA7.7 Propuxéronse medidas correctoras dos desaxustes detectados
CA7.8 Elaborouse un informe sobre a actividade realizada

4.10.e) Contidos

Contidos
Normativa relacionada coas actividades de guía por baixa e media montaña e terreo nevado. Normas sobre homologación e caducidade do material. Normas relacionadas con procedementos e permisos para a realización de rutas. Normas relacionadas co tipo de persoas usuarias.
Técnicas de progresión en montaña: en pendente de herba, pedreiras e ríos. Visualización e elección do itinerario. Establecemento de rutas ou itinerarios alternativos. Protocolos de seguridade durante a progresión: puntos clave.
Adaptacións para persoas con diversidade funcional. Adaptacións de actividades. Axudas. Adaptacións de consignas e explicacións. Joelette e barra direccional.
Tipos de pasada da noite.
Tipos de tendas. Usos e coidados.
Lugares para acampar. Condicións topográficas e orográficas. Selección e adecuación do lugar para instalar as tendas. Criterios de seguridade.
Estrutura e organización dun campamento. Orientación das tendas segundo os ventos dominantes e outros axentes atmosféricos.
Montaxe de tendas.
Bivaque: elementos para a súa realización. Cordame e nós. Criterios de selección e adaptación do lugar do bivaque. Tipos de bivaque. Elementos de fortuna para realizar un bivaque de urxencia.
Fichas de control de valoración da actividade: tipos.

Contidos
0Rexistros sobre as actuacións do/da técnico/a ou guía. Rexistro de incidencias e axuste aos tempos previstos. Incidencias que afectan a seguridade do desenvolvemento das actividades. Estimación do grao de seguridade da actividade. Adecuación dos equipamentos e dos materiais utilizados na actividade guiada por baixa e media montaña, e terreo nevado. Elaboración de avaliación do impacto ambiental que causa a actividade. Elaboración de informes sobre a actividade. Propostas de medidas correctoras e de melloras na programación. Valoración da avaliación e da autoavaliación como estratexia de mellora e desenvolvemento. Procedementos de toma de datos no desenvolvemento da actividade. Compilación de información. Análise da actividade, do grupo e do/da técnico/a, e valoración respecto ao programa. Documentos de avaliación. Elaboración de rexistros acerca dos comportamentos do grupo. Elaboración de rexistros sobre as actuacións do/da técnico/a ou guía. Elaboración de rexistro de incidencias e axuste aos tempos previstos. Incidencias que afectan a seguridade do desenvolvemento das actividades. Estimación do grao de seguridade da actividade. Rexistros acerca dos comportamentos do grupo.

4.11.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
11	METEREOLOXÍA E CLIMATOLOXÍA	12

4.11.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA5 - Identifica os signos meteorolóxicos, aplicando as técnicas de interpretación de mapas meteorolóxicos e de detección de signos no contorno natural	SI

4.11.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA5.1 Interpretáronse os mapas meteorolóxicos
CA5.2 Identificáronse os signos naturais indicadores de cambios meteorolóxicos e a súa evolución
CA5.3 Describiuse o funcionamento dos aparellos de medición das variables meteorolóxicas
CA5.4 Analizáronse as predicións meteorolóxicas de fontes oficiais
CA5.5 Identificáronse os estratos níveos
CA5.6 Recolleuse e interpretouse a información para prever os riscos de avalancha

4.11.e) Contidos

Contidos
Estrutura e organización dun campamento. Orientación das tendas segundo os ventos dominantes e outros axentes atmosféricos. Atmosfera e tempo atmosférico local. Variables meteorolóxicas e aparellos de medida: funcionamento, lectura e interpretación de datos. Temperatura, termómetro e escalas. Presión atmosférica, barómetro e unidades de medida. Altímetro. Vento, anemómetro e catavento. Radiación solar, manto níveo e radiación. Piranómetro e heliógrafo. Humidade, higrómetro, psicrómetro e aspiropsicrómetro. Precipitacións e pluviómetro. Sensación térmica. Gradiente de temperatura vertical. Inversión térmica. Mapas meteorolóxicos e mapas significativos. Relacións entre variables meteorolóxicas. Simboloxía. Isóbaras, isotermas, isoliñas, frontes e centros báricos. Interpretación das predicións meteorolóxicas, de avisos de fenómenos adversos e de datos da Axencia Estatal de Meteoroloxía ou de fontes fiables. Signos naturais e previsión do tempo. Nubes: tipos. Brétema. Ventos: tipos, dirección e intensidade. Comportamento animal e vexetal. Previsión da evolución do tempo atmosférico utilizando o barómetro e o termómetro. Manto níveo: características. Aludes.

4.12.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
12	SEGURIDADE, RESCATE E SUPERVIVENCIA	12

4.12.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Prepara os equipamentos e os recursos para rutas de baixa e media montaña, e para terreo nevado, seguindo os procedementos para comprobar o bo estado e a funcionalidade destes	NO
RA2 - Dirixe a progresión de grupos por itinerarios de baixa e media montaña, e adapta as técnicas ás características do terreo e das persoas participantes	NO
RA4 - Organiza a pasada da noite no medio natural, utilizando técnicas de acampada e bivaque, e constrúe refuxios de fortuna	NO
RA6 - Dirixe o grupo en situacións de emerxencia e coordina os recursos e as medidas de seguridade, aplicando técnicas de rescate e evacuación en rutas de baixa e media montaña, e en montaña nevada	SI

4.12.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.3 Comprobouse o estado dos elementos específicos de seguridade e prevención de riscos
CA2.11 Detalláronse as medidas que hai que adoptar ante síntomas de fatiga, insolación, deshidratación, bloqueos ou condutas de risco das persoas participantes
CA4.7 Construíuse un refuxio de fortuna para realizar un bivaque planificado e de urxencia
CA6.1 Definiuse o protocolo que cómpre seguir en casos de perigo
CA6.2 Demostráronse as técnicas de aproximación e evacuación en caso de accidente
CA6.3 Detallouse a información necesaria aos grupos de rescate
CA6.4 Detalláronse sinais de socorro
CA6.5 Sinalizouse a zona de rescate
CA6.6 Realizáronse técnicas de transporte de persoas accidentadas

Criterios de avaliación
CA6.7 Simuláronse as adaptacións ao medio en caso de fenómenos atmosféricos perigosos
CA6.8 Determináronse as medidas de detección e rescate en casos de avalancha
CA6.9 Aplicáronse os procedementos de extracción dunha persoa accidentada en caso de alude
CA6.10 Explicouse a utilización de detectores e de material nun rescate

4.12.e) Contidos

Contidos
Material de seguridade e primeiros auxilios.
Medidas para adoptar ante síntomas de fatiga, insolación, deshidratación, bloqueos ou condutas de risco das persoas participantes.
0Protocolo de rescate de vítimas en avalancha. ARVA ou DVA (detector de vítimas de avalancha). Pa e sonda. Configuración previa á actividade.
Actuación ante a avalancha.
Valoración da importancia de seguir os protocolos de actuación con seguridade, orde e precisión.
Procura de persoas extraviadas.
Protocolo de actuación ante un accidente.
Aviso a grupos de rescate.
Procura de axuda.
Sinais internacionais de socorro.
Técnicas de transporte de persoas accidentadas. Elaboración de padiolas de fortuna, escadas e tirolesas.
Evacuación da persoa accidentada.

5. Mínimos exixibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

AVALIACIÓN CONTINUA:
Probas teóricas que recollen as partes mais conceptuais das UD. impartidas no trimestre: exames tipo test e preguntas cortas 40% da nota.
Probas prácticas e teórico - prácticas, lecturas de mapas, trazado e planificación de rutas, organización de actividades de orientación, progresións na montaña, ...: terán un 30% da nota.
Demostra aptitude nas prácticas e actividades de aula, rutas.... en función do tratado ata o momento do seu desenvolvemento terán outro 30% da nota do trimestre.

CONSIDERASE O MÓDULO SUPERADO CUNHA NOTA SUPERIOR A 5 PUNTOS.

No caso de non poder asistir a algunha das probas (teóricas ou prácticas) o alumno/a deberá acreditar un xustificante médico para cambiar a proba de data.

Cando se faga mais de un examen por avaliación (sendo os exámenes de contidos diferentes), a nota establecerase facendo a media, sempre e cando se supere o 4 en cada un deles (se un examen inclue contidos anteriores será a nota deste a que se terá en conta, sin facer media co anterior).
Tendo en conta que non se poden poñer decimais, a nota será a correspondente ó número enteiro que acaden (por exemplo 6,4 , no boletín iralle 6).
A nota final da asignatura establecerase facendo a media entre as notas obtidas nas tres avaliacións (é dicir, o 6,4 en lugar de o 6 que aparece no boletín), que teñen que estar aprobadas. aqueles alumnos que teñan un número decimal de 5 ou máis, redondearáselle a nota ata o número enteiro superior (por exemplo, un alumno que teña de nota de avaliación un 6,5, no boletín iralle un 7); polo contrario, cando o decimal sexa inferior a 5, a nota será o número enteiro inferior (un alumno que teña de nota de avaliación 6,25, por exemplo, levará no boletín un 6).

PÉRDIDA DA AVALIACIÓN CONTINUA:
Falta de asistencia NON Xustificada ó 10% das sesións.
No caso de enfermidade ou lesión deberase acreditar o xustificante médico que indique a lesión, o período de convalecencia.

Aquel alumnado que perda o dereito a avaliación continua, terá dereito a unha pobra final extraordinaria no mes de xuño.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

Procederase a realizar un exame de recuperación por cada unha das avaliacións suspensas, nas última semanas do trimestre correspondente, puidendo facelo na seguinte avaliación se o transcurso da programación e as actividades previstas o permiten. A media que se debe obter para recuperar a avaliación será de 5 pts, tendo que ter todos os traballos entregados cos criterios solicitados e o resto de apartados superados positivamente, para aprobar a avaliación. En todo caso as porcentaxes e o grao mínimo de consecución corresponderase co citado no apartado 5 desta programación didáctica.
Estas probas basearanse nos contidos e competencias que o alumno/alumna teña suspensas ou non adquiridas. Por exemplo: no caso de facer dous exames teóricos (un aprobado e outro suspenso) a recuperación realizarase do tema ou dos temas non aprobados.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

A avaliación realizarase ao longo de todo o proceso formativo do alumnado, polo que terá un carácter continuo, sendo obrigatoria a asistencia do alumnado ás clases. O número de faltas inxustificadas que implica a perda da avaliación continua será dun 10% respecto a duración total do módulo, e no caso concreto deste módulo 23 horas (aproximadamente 28 sesións de 50 minutos).
Aquel alumnado que perda o dereito a avaliación continua, terá dereito a unha avaliación extraordinaria previa a avaliación final de módulos. onde se lle avaliará de todolos contidos que marca o currículo (incluidos aqueles correspondentes a avaliacións que o alumno/a tivese xa aprobadas) e atendendo ós seguintes criterios de cualificación:
Probas teóricas e/ou traballos (50%). Das unidades ou temas impartidos no curso académico.
Probas prácticas e/ou teórico-prácticas (50%). Constituirá unha síntese dos exames prácticos realizados: planificación ruta, planificación carreira ou recorrido de orientación, lectura - uso gps.....
O alumno/a deberá obter unha cualificación mínima de 5 ptos para superar a proba, tendo que ter susperados os dous apartados, asi como ter entregados os traballos solicitados.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

A profesora do módulo fará o seguimento da programación, informando o resto de profesores do departamento do ciclo, a marcha das actividades programadas nas reunións de departamento; así como das alteracións na temporalización e as causas das mesmas.

A práctica docente avaliarase cos alumnos utilizando varios procedementos: a observación directa do transcurso do proceso de ensinanza-aprendizaxe, entrevista libre con alumnos durante as clases prácticas e/ou teóricas, a traves de listas de control a cubrir pola profesora, e a traves de listas de control e test que se lles pasará ós alumnos, unha vez ó trimestre.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

As primeiras semanas do curso realizarase a avaliación inicial dos alumnos/as para coñecer ó nivel de competencia con respecto os obxectivos xerais do módulo. Realizarase a través de entrevistas orais cos alumnos/as tanto nas clases teóricas como nas actividades prácticas. Pautaranse actividades que partan de coñecementos e competencias do curso anterior, como o seguemento de mapas, planos, uso básico do gps, coñecemento básico de material e equipamento... fundamentalmente do módulo de organización de itinerarios de 1º de ciclo, de igual maneira se procederá a planificar actividades prácticas de sendeirismo e montaña en progresión de capacidade física e dificultade avaliando os coñecementos de cada alumno/a para adaptar en maior grado o proceso de aprendizaxe o grupo aula.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

Estas medidas están dirixidas ao alumnado que non responde globalmente aos obxectivos programados. Facilitan a adecuación do currículo prescritivo, sen alteración significativa dos seus obxectivos, contidos e criterios de avaliación, ás características do alumnado.
Neste apartado da programación, recóllense as medidas necesarias para que o alumnado poida conseguir as competencias profesionais, persoais e sociais, e os resultados de aprendizaxe deste módulo profesional; e contribuían a que acade na medida do posible a competencia xeral do título de actividades físico-deportivas no medio natural.
Segundo o Decreto114/2010, do 1 de xullo, polo que se establece a ordenación xeral da formación profesional en Galicia, no capítulo XV adicado ao alumnado con necesidades educativas especiais (artigo 62º.3), disponse que: En calquer caso, estas medidas non poderán afectar de forma significativa á consecución dos resultados de aprendizaxe previstos para cada un dos módulos profesionais.
Dende o reforzo trátase de acadar os mesmos obxectivos, traballando os mesmos contidos que serán avaliados cos mesmos criterios, pero mediante estratexias metodolóxicas, secuencias ou duración diferentes.
Estes obxectivos, contidos e criterios de avaliación son os mínimos esixibles a todos os alumnos e que se concretizan nos apartados correspondentes da programación.
A continuación menciónanse as medidas de reforzo educativo referidas ás decisións tomadas en: que, como e cando ensinar e que, como, cando avaliar.
En canto as decisións relativas á organización e á secuenciación dos aprendizaxes: que ensinar e avaliar, adóptanse as seguintes medidas:
Formular coa máxima claridade e precisión os obxectivos didácticos, contidos e resultados de aprendizaxe e compartilos co alumnado. Comprender dende o inicio de cada unidade didáctica o que se pretende con ela, favorece o desenrolo da autonomía para aprender dos alumnos/as e permite mellorar os seus progresos e /ou dificultades. Insistir nesta cuestión, cos alumnos/as con rendemento escolar insuficiente, é imprescindible para que coñezan con claridade os aspectos a recuperar.
Establecer secuencias de contidos que aseguren as aprendizaxes básicas para todos (contidos mínimos) e coñecementos de maior complexidade para algúns.
Deseñar actividades de ensinanza-aprendizaxe variadas e con diferente nivel de dificultade, axustándose ao máximo ás posibilidades de aprendizaxe dos alumnos/as do grupo. Non se trata de que todos os alumnos/as teñan que realizar idénticas tarefas para acadar os mesmos obxectivos, contidos e criterios de avaliación. Propor tarefas abertas que supoñan distintos niveis de dificultade ou opcionais sobre os mesmos contidos, dándolle a posibilidade de elixir aos alumnos/as con dificultades. Indicarlle sobre todo a estos alumnos/as en que aspectos da actividade lles convén centrar a súa atención para acadar os obxectivos marcados.
Propoñer distintos tipos de actividades, non tanto como actividades diferentes entre sí desde o punto de vista formal, pero sí no sentido da utilidade que para o profesor/a ten en cada momento. Así, unha mesma actividade pode estar axudando a aprender ao alumno/a e dando información ao profesor sobre as ideas previas existentes, ou noutro caso tratarse dunha actividade de síntesis para o alumno/a e de avaliación para

o profesor/a. Tipos de actividades que se deben desenvolver nas unidades didácticas: actividades de introdución- motivación, de coñecementos previos, de desenvolvemento, de reforzo, de recuperación, de ampliación, de síntesis- resume, de consolidación, de avaliación.

En relación as decisións sobre como ensinar e avaliar, destacar as seguintes medidas:
Partir do nivel do alumno/a e dos seus aprendizaxe previos, tomando en consideración o que saben e pensan sobre o tema a tratar na aula.
Proporcionar situacións de aprendizaxe vinculada cos intereses, experiencias e coñecementos informais dos alumnos/as, co fin de que resulten motivadoras.
Insistir máis en certos contidos, sobre todo cos alumnos/as que manifesten certas dificultades de aprendizaxe no módulo.
Introducir os contidos máis xerais ou simples antes que os máis específicos ou complexos, ir do concreto ao abstracto, do próximo ao lonxano...
Presentar os contidos en espiral, que retomen os contidos abordados anteriormente. Conectar os novos contidos cos coñecementos previos, experiencias e valores, de xeito que os alumnos/as recoñezan as aprendizaxes anteriores coma requisito de acceso ás novas.
Explicar con claridade os contidos a recuperar no caso dos alumnos/as que non acadan os obxectivos propostos.
É importante que o alumno saiba en cada momento en qué punto da unidade se está e porque se fai aquela actividade, exercicio...Por iso, é conveniente utilizar esquemas, índices, guións para que os alumnos poidan seguir a unidade didáctica mellor e que teñan unha visión global do conxunto do traballo a desenvolver.

Utilizar estratexias para axudar a que o alumno adquira os contidos, como:
-Uso de preguntas por parte do profesor/a sobre os pasos que dá para resolver as actividades: se tiña o obxectivo claro, como resolveu as dificultades de comprensión ou de execución, como verificou que o obxectivo estaba acadado...Isto axuda ao alumno/a a fixar a súa atención e tomar conciencia dos procesos que lle están permitindo resolver a súa tarefa.
-Reinterpretación das intervencións dos alumnos/as. Deste xeito, o profesor/a utiliza a información que o alumno/a lle aporta para poder brindarlle o que necesita.
-Ampliar, repetir, completar e demandar ao alumno/a máis información.
-Reflexionar co alumno/a sobre os feitos.
- Recompensar as condutas académicas e sociais de: traballo persoal, rendemento, traballo en equipo e colaboración no mesmo, respecto aos demais compañeiros e ao traballo dos mesmos, atención durante as explicacións, realización de tarefas para a casa...
-Valorar as aportacións dos alumnos, a pesar de que non sexan totalmente correctas.
-Comentar na clase problemas relacionados co aprendizaxe do módulo.
-Axudar a que todos os alumnos teñan as mesmas oportunidades de participar e opinar.
- Ensinarlle ao alumnado a buscar o valor positivo de aprender o que hai que estudar e facerlle entender para que serve o que estudian. Ese obxectivo pode acadarse ensinando aos alumnos a facerse preguntas como: Para que me piden que estudie este tema?, Qué é o que debería aprender?, Qué valor pode ter sabelo?... E, si non atopan resposta a estas preguntas é preciso que aprendan a preguntallo aos seus profesores.
-Mostrarlle nas distintas unidades a utilidade concreta do que teñen que conquerir.
- Intentar que todos teñan experiencias de éxito no que se fai.
Establecer distintas modalidades de agrupamento (gran grupo, pequeno grupo e traballo individual), priorizando agrupamentos que permitan contextos de aprendizaxe colaborativos. A aprendizaxe entre iguais

resulta en numerosas ocasións tan eficaz ou máis que aprender coa axuda do profesor, dada a simetría da relación e a facilidade do alumno/a de sitúarse na ¿lóxica¿ dos seus compañeiros. Ademais utilizar métodos de aprendizaxe que requira traballar en pequenos grupos, permite que o profesor/a dedique eses tempos a prestar unha atención máis personalizada aos alumnos/as que a requiran.

Explicar ao alumnado cal a temporalización prevista para as unidades didácticas e procurar cumplilo, priorizando os contidos máis importantes no caso de desaxustes na temporalización. Considerar diferente tempo para a realización das actividades en función dos diferentes ritmos de aprendizaxe, por exemplo conceder máis tempo nas probas de avaliación.

Utilizar recursos e materiais diferenciados para a presentación da información ¿ gráficos, audiovisuais, textos, debuxos, manipulables...- que respondan aos distintos estilos de aprendizaxe de alumnos/as e as modalidades posibles de entrada da información. Así, por exemplo, ante a presencia de alumnos/as con serios inconvenientes para seguir o razoamento nunha exposición oral xeral, pódense realizar períodos de información máis cortos e pautados que permitan dar resposta a esta necesidade específica.

Elixir procedementos e instrumentos de avaliación pertinentes para obter información relativa ao proceso de ensino-aprendizaxe. Deben servir para coñecer as dificultades ou bloqueos de cada alumno, de modo que se poidan adoptar as medidas pedagóxicas máis convenientes.

Aplicar criterios de avaliación que contemplen diferentes graos de logro, pero sempre esixindo o cumprimento dos criterios de avaliación mínimos. Valorando o proceso e o esforzo, e non únicamente os resultados finais. Valoración ponderada de diferentes aspectos nos traballos e probas.

Precisar as causas que ocasionan que determinados alumnos/as non aproveiten suficientemente as experiencias de aprendizaxe que se desenrolan no seu grupo habitual. Para eso, cabe analizar as axudas complementarias que o profesor/a ofrece a estes alumnos/as para que efectúen as súas aprendizaxes e a disponibilidade do alumno/a para a aprendizaxe e as súas posibilidades.

Nas decisións sobre cando ensinar e avaliar, teñen relevancia as seguintes medidas:

Realizar unha avaliación inicial sempre que se comence unha unidade didáctica para detectar as ideas previas dos alumnos, pois non tería sentido empezar o traballo sobre os novos contidos mantendo as actividades programadas, se estas requiren utilizar coñecementos previos que o grupo de alumnos/as non ten adquiridos. Tamén pode ocurrir que só se detecten este tipo de ¿lagunas¿ nalgúns alumnos/as, neste caso, pódese optar por modificar o ritmo ou a vía de introdución dos novos contidos para quen o necesite ou ben adicar algún tempo a repasar ou afianzar coñecementos xa adquiridos polo resto do grupo, de modo que o traballo resulte útil para todos.

Facer unha avaliación durante o proceso ou formativa seleccionando diversos procedementos e instrumentos para realizar o seguimento do proceso de aprendizaxe e poder proporcionar, sobre a marcha, as axudas necesarias para que cada alumnos /a progrese. Nesta línea é importante:

- Corrixir e comentar as probas na aula e orientar os traballos despois da súa revisión.
- Adicar tempo das sesións de clase para traballar aqueles aspectos nos que se aprecien dificultades.

Desenvolver unha avaliación sumativa, para comprobar os resultados de aprendizaxe, facer un balance e contrastar o aprendido globalmente por cada alumno/a ao final da unidade.

Adoptar medidas pedagóxicas que respondan ás necesidades do alumnado do grupo e lles axude a mellorar os seus aprendizaxes respecto aos obxectivos marcados tras facer un seguimento da realización das súas actividades.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

No desenrolo das unidades didácticas deste módulo, intentarase traballar algúns dos temas relacionados cas capacidades terminais do ciclo:

A educación para a SAÚDE.
A COEDUCACIÓN.
A educación para a PAZ.
A educación AMBIENTAL.
O xogo LIMPO
A educación para o CONSUMO
A educación VIAL
A valoración do noso PATRIMONIO CULTURAL.

Este punto e no que queremos deixar claro a responsabilidade de titular neste ciclo. Distinguimos este perfil técnico especialista en actividades físico deportivas no medio natural como un perfil cunha gran carga de responsabilidade, xa que será o responsable da vida, nalgúns momentos e actividades, do grupo de persoas que leve ó seu cargo. Polo que unha disciplina coherente, tanto na forma de traballar, responsabilidade, superación, expresión oral, expresión escrita, aptitudes, indumentaria, habilidade, relacións públicas, marketing, etc...Polo que recalcamos como moi importante cumprir uns mínimos valores para poder pasar este módulo.

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

Poderán realizar as saídas pedagóxicas ofertadas polo departamento aqueles alumnos que demostren os coñecementos mínimos aprendidos para o correcto aproveitamento de dita actividade, sempre que se poda garantizar a seguridade do propio alumno e do grupo.

Estes coñecementos serán avaliados polo profesorado que realice dita actividade, podendose tratar do resultado da realización de probas (traballos, probas escritas..) ou do seu comportamento e actitude (faltas de asistencia, faltas disciplinarias, participación na preparación da actividade...).
As saidas complementarias e extraescolares previstas para este curso son:

1. Saída de 3 días a Montaña de Ancares.

2. Planificación e posta en práctica da ruta nocturna para os alumnos/as de 1º de ciclo.
3. Planificación e posta en práctica de rutas para diferentes niveles da ESO.
4. Organización de xornada de xogos no Magosto.
5. Saída ó Monte Pindo, guiando os alumnos/as de 1º de ciclo.
6. Organización de circuitos de orientación para os alumnos/as de 1º de ciclo e da ESO.
7. Saída á neve.
8. Organización dun RAID de orientación.
9. Ruta de 30 km na Serra do Barbanza.
10. Realización dalgunha das etapas do Camiño de Santiago.

10.Outros apartados

10.1) Metodoloxía

Do mesmo xeito que a natureza deste ciclo formativo é de carácter inminentemente práctico, a metodoloxía utilizada neste módulo sigue esa liña. Os contidos do mesmo impartiranse e presentaranse vinculados a realizacións prácticas de diferentes actividades (saídas en rutas de diferente lonxitude, nivel de dificultade técnica e desnivel,¿ a zonas representativas da zona do Barbanza como Caveiro, Aguieira, Campamento de Virxe de Loreto, Monte Dordo, Curota, Piscinas do Río Pedras...), que servirán de vehículo para ir introducindo todo o conxunto de coñecementos que os alumnos terán que manexar para formar as súas capacidades. Por iso, o traballo de campo constitue a base do traballo deste módulo. Ademáis, incluiranse sesións de aula (teoría, videos, prácticas no aula e no centro, conferencias ou colaboracións...) que sustentarán e permitirán o desenrolo e posta en práctica das habilidades requeridas para este perfil profesional.
Adicaranse fundamentalmente os luns para as saídas e rutas pola contorna.